

นิพนธ์ต้นฉบับ

ความต้องการของนักเรียนและครูต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาดนตรี กลุ่มสาระศิลปะ ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรุงเทพมหานครเขตภาษีเจริญ

A Study of Students and Teachers' Needs in Music Instruction for Arts Subject Group of Primary Interval 2 Schools under Bangkok Metropolitan Administration Paseechoen District

ณภัทร เฟื่องวุฒิ*

Napat Fungwuth

พิมลมาศ พร้อมสุขกุล‡

Pimonmas Promsukkul

โดม สว่างอารมณ์†

Dome Sawangarom

วรสรณ์ เนตรทิพย์§

Worasom Netthip

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลายต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี 2) เปรียบเทียบความต้องการของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลายต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับชั้น และ 3) ศึกษาความต้องการของครู ปัญหา และข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน จำนวน 348 คน และครูผู้สอนดนตรีจำนวน 12 คน เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้แก่ 1) แบบสอบถามความต้องการของนักเรียน 2) แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนดนตรี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบรายคู่ของ Scheffe

* นักศึกษานิพนธ์โท สาขาดนตรีตะวันตก มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Master of Art, Western Music Department, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

† อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Lecturer, Master of Art, Western Music Department, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

‡ อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีตะวันตก มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Lecturer, Master of Art, Western Music Department, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

§ อาจารย์ประจำสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Lecturer, Office of Innovative Learning, Srinakarinwirot University

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความต้องการของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านหลักสูตรต้องการให้มีเนื้อหาสาระของวิชาดนตรีมีรายละเอียดเพียงพอและสามารถเข้าใจง่ายด้านกิจกรรมการเรียนการสอนต้องการให้วิชาดนตรี มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายจากง่ายไปหายาก ด้านสภาพแวดล้อม สื่อและอุปกรณ์ต้องการให้ห้องดนตรีมีแสงสว่างเพียงพอ ด้านการวัดและประเมินผล ต้องการให้มีการสอบโดยใช้ข้อสอบที่เหมาะสมกับระดับชั้น

2. นักเรียนที่มีอายุและระดับชั้นแตกต่างกัน มีความต้องการในการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

3. ความต้องการต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาดนตรีพบว่า ด้านหลักสูตร ต้องปรับเนื้อหาบางส่วน โดยคำนึงถึงพื้นฐานของเด็กที่มีความแตกต่างกัน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การสอนโดยให้เด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนนั้นทำได้เฉพาะเด็กบางกลุ่มที่มีพื้นฐานดนตรีอยู่แล้ว ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ อุปกรณ์ ไม่มีเพียงพอ ขาด ด้านการวัดและประเมินผล วัดแบบปฏิบัติทักษะดนตรีจะสามารถวัดพัฒนาการของเด็กได้ชัดเจน ปัญหาพบว่า ครูดนตรีขาดแคลน ข้อเสนอแนะ ต้องการให้มีการจัดอบรมดนตรี

คำสำคัญ: ความต้องการต่อการจัดการเรียนการสอน; วิชาดนตรี; ประถมศึกษาตอนปลาย

Abstract

The purposes of this research were 1) to study primary interval 2 students' needs in music instruction 2) to compare primary interval 2 students' needs in music instruction on basis of personal factors, i.e., sex, ages, and grades and 3) to study teachers' needs, problems, and suggestions in music instruction for primary interval 2 school under Bangkok Metropolitan Administration Paseecharoen District. The sample group included 348 students and 12 music teachers. Data were collected using 1) a set of questionnaire on students' needs and 2) an interview protocol for teachers, and were statistically analyzed by mean, standard deviation, one way-ANOVA, and Scheffe's Pair Wise Comparison of Mean.

The findings revealed the followings.

1. The primary interval 2 students' needs in music instruction in terms of curriculum, they involved sufficient and intelligible contents; in terms of learning activities, they involved varieties of activities ranging from the easiest ones to the most difficult ones; in terms of environment, medias, and instruments, they involved increase of lights in the classroom; and in terms of measurement and evaluation, they involved using test relevant to students' grades.

2. Those who had different age and grades had the different needs in music instruction either in general or individual items.

3. The primary interval 2 teachers' needs in music instruction in terms of curriculum, they involved improvements of some contents based on students' individual differences; in terms of learning activities, they indicated that child-centred learning could be only applied to those students who had previous musical background; in terms of environment, medias, and instruments, they involved increase of musical instruments; and in terms of measurement and evaluation, they involved using practical test to monitor students' development. The problems of music instruction referred to lack of music teachers and music training was suggested for further action.

Keyword: Needs in Music Instruction; Music Course; Interval 2 Primary Education

บทนำ

ในการสอนดนตรีได้เหมาะสมกับความถนัดตามความแตกต่างของเด็กแต่ละบุคคลย่อมช่วยส่งเสริมให้เด็กเจริญงอกงามทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ได้อย่างแท้จริง ดนตรีเป็นวิชาที่ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาร่างกายทุกๆด้านของการเติบโต ไม่ว่าจะความจำ สังคม ค่านิยม การคิดหาเหตุผล การ

สร้างสรรค์ การพัฒนากล้ามเนื้อ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และการพัฒนาตนเองให้เข้ากับกลุ่ม หรือสภาพแวดล้อมของสังคมต่างๆ คนตรีนับว่าเป็นวิชาเดียวเท่านั้น ที่ทำให้เด็กได้สนุกสนานว่าเร้าเต็มที่ในการแสดงออกทางร่างกายและความคิด ตลอดจนการพัฒนาทางจิตใจ และนอกจากนั้นวิชาดนตรีสามารถนำไปสัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ ได้ทุกวิชา และทุกกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นด้วย (ภาสันต์ เพชรสุภา, 2552, น.47)

รัฐบาลได้มุ่งเน้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขยายการศึกษาให้ทั่วถึงคนทุกกลุ่มให้เป็นไปตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 และมาตรา 22 โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและศักยภาพ ได้มีการพัฒนาหลักสูตรเรื่อยมาปัจจุบันนี้เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยแบ่งเนื้อหาสาระออกเป็น 8 วิชา ประกอบด้วยภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ (ศิลปะดนตรี นาฏศิลป์) และภาษาต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) วิชาดนตรีจึงถูกบรรจุเข้าไว้ในหลักสูตรทุกระดับการศึกษา มีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่หลายครั้ง หลักสูตรจึงเปรียบเสมือนแนวทาง เป็นแม่แบบในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษา หลักสูตรที่ดีจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต กิจกรรมการเรียนการสอนนับว่าเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะ คุณค่า ด้วยวิธีการถ่ายทอดการสอนที่หลากหลายรูปแบบให้เหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนให้ราบรื่นตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้นถือว่าเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญ ในส่วนของ สภาพแวดล้อม สื่อและอุปกรณ์ในชั้นเรียน สิ่งเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมและสร้างเสริมด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคมได้เป็นอย่างดีทำให้ผู้เรียนมีความสุข สนุก ใฝ่เรียนใฝ่รู้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องนำการวัดและประเมินผล มาทำการตรวจสอบผู้เรียน เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่มากนักเพียงใด การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพหรือไม่ หากต้องปรับปรุงแก้ไข ต้องพัฒนาตรงจุดไหน อย่างไร เป็นต้น

ดังนั้นการให้การศึกษาด้านดนตรีจึงถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งทั้งครูผู้สอนและโรงเรียนถือว่าเป็นบทบาทสำคัญต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาดนตรี เพราะผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการวางพื้นฐานทางด้านดนตรีอย่างถูกต้องและถูกวิธีไม่ว่าจะเป็นเรื่องของทฤษฎีและทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรี ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ทางด้านดนตรีมากพอที่จะนำไปถ่ายทอดให้ผู้เรียน มีการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม ชัดเจน หากผู้สอนไม่มีความรู้ทางด้านดนตรีรวมถึงด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนก็จะทำให้การเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพและความสมบูรณ์ ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน แต่ถ้าผู้สอนมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดความรู้ได้รับการฝึกฝนอย่างถูกวิธีและต่อเนื่องก็สามารถที่จะพัฒนาเป็นนักดนตรีที่ดีได้ และอาจจะนำความรู้ในด้านดนตรีที่มีไปใช้ประกอบอาชีพสามารถดำรงชีวิตในเส้นทางของดนตรีได้อย่างสง่างาม ชูวิทย์ ยุระยง (2535, น.29) และ สุนันท์ สุขเจริญ (2529, น.23) ได้พบปัญหาหลายประการที่เป็นอุปสรรคทำให้การเรียนการสอนวิชาดนตรีไม่สามารถดำเนินไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เช่น ครูสอนดนตรีไม่มีความรู้ในการ

อ่านและเขียนโน้ต แผนการสอนและสื่อการเรียนนบพร้อม ตลอดจนเวลาและสถานที่ในการเรียนการสอน ดนตรีขาดความเหมาะสม

อีกทั้งในปัจจุบันการคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาต่อ มีการแข่งขันค่อนข้างสูง ในวิชาดนตรีมีทั้งการสอบภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ แต่เมื่อนักเรียนมีความรู้ไม่มากพอการที่จะได้รับการคัดเลือกให้เรียนต่อนั้น จึงมีน้อย ทั้งที่นักเรียนเหล่านี้มีใจรักทางด้านดนตรีเหมือนคนอื่น ผู้ที่มีพื้นฐานทางดนตรีมากกว่าจึงมีสิทธิ์ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ วิกฤตการณ์ทางการศึกษาด้านดนตรีจึงเกิดขึ้น นักเรียนไม่สามารถเรียนต่อทางดนตรีได้ ความรู้ที่เรียนมาก็สูญเปล่าทางการศึกษาอีกประเภทหนึ่ง เพราะว่ามีบรรดาเยาวชนที่ถูกคัดออกกลายเป็นผู้ที่ไม่มีความรู้ทางเศรษฐกิจ ทำอะไรก็ไม่ได้ กลับไปช่วยพ่อแม่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร ก็ทำไม่เป็น (เสน่ห์ จามริก 2531, น.8)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้ศึกษาตระหนักถึงความสำคัญที่จะศึกษาความต้องการของนักเรียนและครูต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี กลุ่มสาระศิลปะระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ มุ่งศึกษาเฉพาะตัวแปรที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนวิชาดนตรีในด้านหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมสื่อและอุปกรณ์ การวัดผลและประเมินผล ทั้งนี้เพื่อนำผลวิจัยไปเป็นข้อมูล แนวทางสำหรับครูดนตรีรวมทั้งผู้บริหาร ใช้เป็นข้อมูลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนเพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาความต้องการของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี กลุ่มสาระศิลปะ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ
2. เปรียบเทียบความต้องการของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี กลุ่มสาระศิลปะ ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับชั้น
3. เพื่อศึกษาความต้องการของครู รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดเรียนการสอนวิชาดนตรี ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งเน้นความต้องการของนักเรียนและครูต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี กลุ่มสาระศิลปะ โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรุงเทพมหานครใน 4 ด้าน ดังนี้

ด้านหลักสูตร

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และอุปกรณ์

ด้านการวัดและประเมินผล

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย 13 โรงเรียนในเขตภาษีเจริญ ประจำปีการศึกษา 2559 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 348 คน จากประชากรทั้งหมด 3,113 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) และครูผู้สอนดนตรี ในโรงเรียนเขตภาษีเจริญ ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยคั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) บูรณาการการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งมีวิธีศึกษาวิจัย ดังนี้

ด้านนักเรียน

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ข้อมูลความต้องการของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมสื่อและอุปกรณ์ ด้านการวัดและประเมินผล โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
3. เปรียบเทียบความต้องการของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี จำแนกพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และระดับชั้น โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Independent Samples t - test และการวิเคราะห์แบบ One - way ANOVA ในกรณีที่พบว่ามีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยใช้วิธีการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบรายคู่ของเชฟเฟ (Scheffe)
4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกนักเรียน จำนวน 20 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง คำนึงถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ที่สุด โดยคัดเลือกนักเรียนเพื่อเป็นตัวแทนตอบแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยใช้คำถามปลายเปิด

ด้านครูผู้สอนวิชาดนตรี

ใช้แบบสัมภาษณ์ศึกษาความต้องการ ปัญหา และข้อเสนอแนะ ของครูผู้สอนวิชาดนตรี ระดับประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรุงเทพมหานครเขตภาษีเจริญ

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 348 คน ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักเรียนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุอยู่ในช่วง 11-

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับความต้องการของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี ด้านหลักสูตร

ด้านหลักสูตร	\bar{x}	S.D.	การแปลผล	ลำดับ
1. ต้องการให้มีการบอกจุดมุ่งหมายการเรียนวิชาดนตรีไทยทุกครั้งให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจน	4.19	0.86	มาก	8
2. ต้องการให้มีการบอกจุดมุ่งหมายวิชาดนตรีสากลให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจน	4.24	0.77	มาก	6
3. ต้องการให้มีเนื้อหาของวิชาดนตรีมีการสอนประวัติดนตรีอย่างเหมาะสม	4.30	0.80	มาก	4
4. ต้องการให้มีเนื้อหาของวิชาเน้นภาคทฤษฎีดนตรีอย่างเหมาะสม	4.14	0.94	มาก	9
5. ต้องการให้มีเนื้อหาของวิชาเน้นภาคปฏิบัติดนตรีอย่างเหมาะสม	4.28	0.80	มาก	5
6. ต้องการให้มีเนื้อหาสาระของวิชามีรายละเอียดเพียงพอ และสามารถเรียนรู้เข้าใจง่าย	4.53	0.70	มากที่สุด	1
7. ต้องการให้มีเนื้อหาของวิชาที่เรียนมีความทันสมัย	4.19	0.83	มาก	7
8. ต้องการให้มีเนื้อหาของวิชาที่เรียนเริ่มเรียนจากง่ายไปหายาก	4.48	0.82	มาก	2
9. นักเรียนต้องการนำประโยชน์ของการเรียนดนตรีไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	4.37	0.77	มาก	3
10. ต้องการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอน	3.72	1.03	มาก	10
รวม	4.24	0.49	มาก	

12 ปี มากที่สุด กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 125 คน

2. ข้อมูลความต้องการของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมสื่อและอุปกรณ์ ด้านการวัดและประเมินผล ดังแสดงตามตารางต่อไปนี้

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี ด้านหลักสูตร โดยภาพรวม พบว่า ต้องการให้มีเนื้อหาสาระของวิชามีรายละเอียดเพียงพอ และสามารถเรียนรู้ให้เข้าใจง่าย มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ต้องการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดต่อไปตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาดนตรีด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	\bar{x}	S.D.	การแปลผล	ลำดับ
1. ต้องการให้วิชาดนตรีมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายจากง่ายไปหายาก	4.45	0.76	มากที่สุด	1
2. ต้องการให้วิชาดนตรีมีการสอนโดยเน้นการสอนแบบปฏิบัติและบรรยาย	4.11	0.97	มาก	5
3. ต้องการให้วิชาดนตรีมีการสอนโดยเน้นการสอนแบบปฏิบัติ	4.11	1.00	มาก	5
4. ต้องการให้วิชาดนตรีมีการสอนโดยเน้นการทำให้ดูเป็นตัวอย่างมากขึ้น	4.40	0.83	มาก	3
5. ต้องการให้วิชาดนตรีมีการจัดให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีในกิจกรรมการเรียนการสอน	4.43	0.86	มาก	2
6. ต้องการให้นักเรียนสามารถเลือกเครื่องดนตรีได้ตามความถนัด	4.18	0.91	มาก	4
7. ต้องการให้วิชาดนตรีมีการจัดช่วงเวลาว่างให้นักเรียนใช้เครื่องดนตรีฝึกซ้อมนอกเวลาเรียนปกติ	4.09	0.94	มาก	7
8. ต้องการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนในวิชาดนตรี	3.95	0.92	มาก	8
รวม	4.21	0.49	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก พบว่า ต้องการให้วิชาดนตรีมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายจากง่ายไปหายาก มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ต้องการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนในวิชาดนตรี มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ลำดับต่อไปตารางที่ 3

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีด้านสภาพแวดล้อมสื่อและอุปกรณ์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก พบว่า ต้องการให้ห้องเรียนดนตรีมีแสงสว่างเพียงพอเหมาะแก่การเรียนการสอน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ต้องการให้ห้องเรียนวิชาดนตรีมีเอกสารตำรา และแหล่งการเรียนรู้ทางดนตรีเพียงพอให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ลำดับต่อไปตารางที่ 4

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับความต้องการของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี ด้านสภาพแวดล้อมสื่อและอุปกรณ์

ด้านสภาพแวดล้อมสื่อและอุปกรณ์	\bar{x}	S.D.	การแปลผล	ลำดับ
1. ต้องการให้ห้องเรียนดนตรีมีการตกแต่งเพื่อจูงใจในการเรียน	4.02	0.92	มาก	14
2. ต้องการให้ห้องเรียนดนตรีไม่มีเสียงรบกวนจากภายนอก	4.34	0.93	มาก	8
3. ต้องการให้ห้องเรียนดนตรีมีแสงสว่างเพียงพอเหมาะแก่การเรียนการสอน	4.57	0.78	มากที่สุด	1
4. ต้องการให้ห้องเรียนดนตรีมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก	4.45	0.85	มาก	5
5. ต้องการให้ห้องเรียนดนตรีมีขนาดกว้างขวาง	4.39	0.83	มาก	7
6. ต้องการให้ห้องเรียนดนตรีมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย	4.39	0.87	มาก	7
7. ต้องการให้ห้องเรียนดนตรีมีบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้	4.34	0.83	มาก	8
8. ต้องการให้มีการจัดวางเครื่องดนตรีเพื่อให้นักเรียนฝึกซ้อมอย่างเหมาะสม	4.46	0.77	มาก	4
9. ต้องการให้มีการจัดระเบียบการใช้ห้องดนตรี เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยอย่างเหมาะสม	4.44	0.79	มาก	6
10. ต้องการให้ห้องเรียนดนตรีมีเอกสารและตำราและแหล่งการเรียนรู้ทางดนตรีเพียงพอให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า	3.96	0.93	มาก	15
11. ต้องการให้เครื่องดนตรีมีการจัดเก็บเป็นระเบียบเรียบร้อย	4.48	0.80	มาก	2
12. ต้องการให้เครื่องดนตรีมีคุณภาพเหมาะสมกับผู้เรียน	4.47	0.76	มาก	3
13. ต้องการให้เครื่องดนตรีมีเพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน	4.16	0.89	มาก	12
14. ต้องการให้มีการตรวจสอบสภาพเครื่องดนตรีและสื่อการสอนให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งาน	4.26	0.93	มาก	11
15. ต้องการให้มีการบำรุงซ่อมแซมเครื่องดนตรี	4.07	0.90	มาก	13
รวม	4.32	0.54	มาก	

ด้านการวัดและประเมินผลวิชาดนตรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก พบว่า ต้องการให้มีการสอบโดยใช้ข้อสอบที่เหมาะสมกับระดับชั้น มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนระดับความคิดเห็นที่น้อยที่สุดคือ ต้องการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินและให้คะแนนตนเอง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3. เปรียบเทียบความต้องการต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี จำแนกพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น

3.1 เพศแตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาดนตรี ด้านวัดและประเมินผล

ด้านวัดและประเมินผลวิชาดนตรี	\bar{x}	S.D.	การแปลผล	ลำดับ
1. ต้องการให้มีการสอบและประเมินผลก่อนการเรียน ระหว่างการเรียนและหลังการเรียน	4.09	0.80	มาก	3
2. ต้องการให้มีการสอบโดยใช้วิธีการปฏิบัติเครื่องดนตรี	4.13	0.83	มาก	2
3. ต้องการให้มีการสอบโดยใช้ข้อสอบที่เหมาะสมกับระดับชั้น	4.22	0.92	มากที่สุด	1
4. ต้องการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินและให้คะแนนตนเอง	3.64	1.04	มาก	7
5. ต้องการให้เพื่อนมีส่วนร่วมในการประเมินและให้คะแนนเพื่อนด้วยกัน	3.70	1.05	มาก	6
6. ต้องการให้ครูมีการให้นักเรียนใช้แฟ้มสะสมผลงาน	3.75	1.13	มาก	5
7. ต้องการให้มีการใช้เทคนิคในการสอบและประเมินผลที่หลากหลาย	3.95	0.94	มาก	4
รวม	3.93	0.60	มาก	

3.2 นักเรียนอายุแตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี โดยภาพรวม และรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมสื่อและอุปกรณ์ และด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกัน

3.3 นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นที่แตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี โดยภาพรวม และรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมสื่อและอุปกรณ์ และด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี กลุ่มสาระศิลปะ โรงเรียนประถมศึกษาดอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ จำนวนนักเรียน 20 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยการบรรยายเชิงพรรณนา

1. ด้านหลักสูตร พบว่า ประเด็นที่มากที่สุด นักเรียน 16 คน ต้องการให้สลับกันเรียนวิชาละ 1 เทอม ต่อปีการศึกษา เช่น วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ เป็นสิ่งที่ดี เพราะจะได้เรียนรู้ทำความเข้าใจเนื้อหาสาระ เทอมละ 1 วิชาตามลำดับ รองลงมามีนักเรียน 14 คน ต้องการให้สลับกันเรียนทั้ง 2 วิชา เป็นสิ่งที่ดี เพราะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และทำกิจกรรมที่หลากหลาย ประเด็นที่น้อยที่สุด นักเรียน 9 คนไม่ต้องการสลับกันเรียนวิชาละ 1 เทอม

ต่อปีการศึกษา ไม่ได้ เพราะนักเรียนไม่ได้ฝึกซ้อมดนตรีอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ประเด็นที่มากที่สุดที่นักเรียน 19 คน ต้องการให้การเรียนการสอนในชั้นเรียน ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือฝึกเล่นเครื่องดนตรี รองลงมา นักเรียน 18 คน ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยที่ครูนำเครื่องดนตรีมาใช้ประกอบการสอนทำให้นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และประเด็นที่น้อยที่สุดที่นักเรียน 14 คน ต้องการให้นำเครื่องดนตรีมาใช้ประกอบการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนสนุกสนานเพลิดเพลินกับการเรียน

3. ด้านสภาพแวดล้อม สื่อและอุปกรณ์ พบว่า ประเด็นที่มากที่สุด นักเรียน 19 คน ต้องการให้มีสภาพบรรยากาศในห้องเรียนที่ดี รองลงมา นักเรียน 16 คน ต้องการให้มีเครื่องดนตรีที่มีคุณภาพดีและเครื่องดนตรีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และ ประเด็นที่น้อยที่สุด นักเรียน 5 คน ต้องการให้ห้องเรียนไม่มีเสียงดังรบกวน

4. ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ประเด็นที่มากที่สุด นักเรียน 19 คน ต้องการให้มีการสอบปฏิบัติเครื่องดนตรี เพราะเป็นสิ่งที่นักเรียนจะได้ฝึกและมีทักษะในการเล่นดนตรีรองลงมา นักเรียน 18 คน ข้อสอบที่ใช้ตรงกับเนื้อหาที่ครูสอน ประเด็นที่น้อยที่สุด นักเรียน 4 คน ต้องการข้อสอบที่ตรงกับเนื้อหาที่เรียน

จากคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของนักเรียนต่อความต้องการในการเรียนการสอนวิชาดนตรี พบว่า ประเด็นที่มากที่สุด นักเรียน 15 คน ต้องการให้มีการรวมประกอบการเรียนการสอนที่หลากหลาย รองลงมา นักเรียน 14 คน ต้องการให้ครูควรใช้สื่อประเภทต่างๆ เช่น ภาพ วีดิทัศน์ ฯลฯ และยังมีนักเรียน 13 คน ต้องการให้มีการเรียนการสอนวิชาดนตรีเพราะนักเรียนจะได้ฝึกเล่นดนตรีประเภทต่างๆ ส่วนประเด็นที่น้อยที่สุดนักเรียนเพียง 1 คน ต้องการให้เพิ่มจำนวนครูให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนและการเรียนวิชาดนตรีเป็นสิ่งที่ดีเป็นโอกาสนำสู่การประกอบอาชีพเป็นนักดนตรี

สรุปผลการวิเคราะห์ความต้องการ ปัญหา และข้อเสนอแนะ ต่อการจัดการเรียนการสอนของครูวิชาดนตรี ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ

1. ด้านหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนดนตรีทั้ง 12 คน มองว่าหลักสูตรมีมาตรฐาน ตรงตามเกณฑ์ แต่ต้องปรับให้เข้ากับพื้นฐานของเด็กที่มีความแตกต่างกัน

2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนดนตรี 9 คน มีความคิดเห็นว่าการสอนที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนสามารถทำได้ แต่ใช้ได้เฉพาะเด็กบางกลุ่มที่มีพื้นฐานดนตรีพอสมควรแล้ว มีเพียง 1 คนที่ต้องการให้การสอนที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางเรียนนั้นทำได้ แต่ เวลา 1 ชั่วโมงไม่พอให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติดนตรี และการสอนโดยการสลับเรียนวิชาดนตรีและนาฏศิลป์อย่างละ 1 เทอม ทำให้การสอนของครูสอนไม่ต่อเนื่อง และประเด็นสุดท้าย คือ การสอนโดยครูสาธิตดีกว่าการสอนให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง เพราะนักเรียนจะได้ปฏิบัติถูกต้อง

3. ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และอุปกรณ์ พบว่า ครูผู้สอนดนตรี 8 คนมีความคิดเห็นว่าการสอนใหญ่ต้องการ อุปกรณ์ สื่อต่างๆ ที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ขำรดและครูเพียง 1 คน เท่านั้นที่มีความคิดเห็นว่าการสอนใหญ่เพียงพอต่อความต้องการของเด็กแล้ว

4. ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ครูผู้สอนดนตรี 9 คน มีความคิดเห็นว่า ในด้านการวัดผลทางการปฏิบัติ ทักษะดนตรีครูส่วนใหญ่ใช้การวัดแบบนี้เนื่องจากเห็นว่าสามารถวัดพัฒนาการรายบุคคลได้ชัดเจน ส่วนในการวัดทางทฤษฎีดนตรี จะวัดได้ตามขอบเขตเนื้อหาของหลักสูตร การวัดทั้งสองประเภทเหมาะสมแล้วมีครูดนตรีเพียง 1 คน เท่านั้นที่ต้องการให้วัดทางด้านปฏิบัติมากกว่า เพราะเห็นผลชัดเจนกว่า

ปัญหาและอุปสรรคในการสอน ของครูผู้สอนวิชาดนตรี ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ

1. ด้านหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนดนตรี 6 คน กล่าวว่า เนื้อหาของหลักสูตรมีมากเกินไป ครูผู้สอนจึงต้องนำมาปรับให้เข้ากับระยะเวลาและพื้นฐานของนักเรียนที่แตกต่างกัน

2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนดนตรีทั้งหมด 12 คน กล่าวว่าครูดนตรีขาดแคลนครูผู้สอนต้องการให้มีการรับครูสอนวิชาดนตรีเพิ่ม และครูดนตรีอีก 10 คน ได้กล่าวว่า เด็กส่วนใหญ่ไม่สนใจดนตรี มุ่งเน้นแต่วิชาหลักที่ต้องสอบ โอนเน็ต (การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ)

3. ด้านสภาพแวดล้อมสื่อและอุปกรณ์ พบว่า ครูดนตรี 8 คน ต้องการงบประมาณเพื่อซ่อมแซมเครื่องดนตรีที่ชำรุด และครูดนตรีอีก 8 คน ต้องการเครื่องดนตรีที่ดีและมีคุณภาพ

4. ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ครูดนตรี 5 คน กล่าวว่า ครูที่สอนวิชาดนตรีไม่มีความรู้ทางด้านดนตรีจึงไม่สามารถวัดผลนักเรียนได้

ข้อเสนอแนะในการสอน ของครูผู้สอนวิชาดนตรี ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ พบว่า ครูผู้สอนดนตรี 10 คน ต้องการให้มีการจัดอบรมทางด้านดนตรี และครูผู้สอนอีก 9 คน ต้องการให้มีการจัดสรรงบประมาณในการซ่อมแซมเครื่องดนตรี และครูผู้สอน 8 คน ต้องการอุปกรณ์เครื่องดนตรีที่มีคุณภาพดีพร้อมใช้งาน

สรุปและอภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากประชากรทั้งหมด 3,113 คน จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 348 คนพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิง จำนวน 214 คน และเพศชาย จำนวน 134 คน มีอายุอยู่ในช่วง 11-12 ปี มากที่สุด จำนวน 198 คน อยู่ในช่วงอายุ 9-10 ปี จำนวน 125 คน และมีอายุมากกว่า 12 ปี จำนวน 25 คน กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 125 คน รองลงมา กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 118 คน และกำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 105 คน

2. ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี กลุ่มสาระศิลปะ โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ

2.1 ด้านหลักสูตรพบว่า ต้องการให้มีเนื้อหาสาระของวิชาดนตรีมีรายละเอียดเพียงพอ และ

ตารางที่ 5

โรงเรียน	ป.4		ป.5		ป.6	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
วัดนิมมานรดี	276	31	284	32	280	31
วัดจันทร์ประดิษฐาราม	218	24	238	27	230	26
วัดอ่างแก้ว (จีบ ปานขำ)	68	8	115	13	106	12
วัดชัยฉินพลี	84	9	90	10	88	10
วัดโคกนอน	24	3	28	3	38	4
วัดโตนด	19	2	14	2	20	2
วัดตะล่อม	30	3	37	4	41	5
วัดกำแพง	29	3	47	5	40	4
วัดวิจิตรการนิมิต	35	4	48	5	45	5
วัดประดู่บางจาก (พวง อุทิศ)	18	2	24	3	28	3
วัดทองศาลางาม	64	7	100	11	59	7
วัดมะพร้าวเตี้ย	45	5	53	6	54	6
บางจาก (โกมล ประเสริฐอุทิศ)	34	4	38	4	24	3

สามารถเรียนรู้ให้เข้าใจง่าย ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2555, น.185) ได้กล่าวว่าการจัดทำหลักสูตรดนตรีจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับสาระดนตรี อันเป็นเนื้อหาของวิชาดนตรี เนื้อหาในหลักสูตรควรนำเสนอดนตรีที่ครบถ้วน และมีความเหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน และต้องการนำประโยชน์ของการเรียนดนตรีไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม แต่ได้มีข้อเสนอแนะของนักเรียนที่ต้องการให้มีการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีให้มากขึ้น คาบเรียนวิชาดนตรี ซึ่งมีเพียง 1 คาบหรือ 1 ชั่วโมงต่อ 1 สัปดาห์ ถ้าสัปดาห์ไหนมีกิจกรรมของโรงเรียน วิชาดนตรีก็จะเป็นวิชาที่ถูกตัดเวลาเพื่อที่จะนำไปใช้ในการทำกิจกรรมของโรงเรียนแทนวิชาหลัก ดังนั้นนักเรียนจึงมีความต้องการให้ทางโรงเรียนจัดให้มีเวลาวิชาดนตรีให้มากขึ้น

2.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ต้องการให้วิชาดนตรีมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายจากง่ายไปหายาก ต้องการให้วิชาดนตรีมีการจัดให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีในกิจกรรมการเรียนการสอนและวิชาดนตรีมีการสอนโดยเน้นการทำให้อุปกรณ์ตัวอย่างมากขึ้น วิชาดนตรีเป็นวิชาที่ต้องแสดงออกทางทักษะ การฟัง การร้อง การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ จึงมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย และสนุกสนาน แต่มีข้อเสนอแนะของนักเรียนที่ต้องการให้มีการจัดช่วงเวลาว่าง หรือช่วงเวลาปิดเทอมในการฝึกซ้อมดนตรี และต้องการให้เพิ่มจำนวนครูให้เพียงพอกับนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนจำนวนมาก แต่มีครูดนตรีเพียงไม่กี่คน หรือครูดนตรีบางท่านก็ไม่ได้จบดนตรีโดยตรง จึงต้องนำครูที่สอนวิชาอื่นๆมาสอนดนตรีแทน ซึ่งก็จะได้สอนทักษะทางดนตรีให้กับนักเรียน

ครบถ้วน ถ้าต้องการให้นักเรียนเข้าใจในวิชานี้ตามจุดประสงค์ การปฏิบัติให้นักเรียนได้ดู และให้นักเรียนได้ปฏิบัติถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมาก มานะ พินจะโปะ (2555, น.108) ได้กล่าวว่า ปัญหาการสอนวิชาดนตรีส่วนหนึ่งคือครูดนตรีจำเป็น เพราะไม่มีครูดนตรีโดยตรง ความรู้ทางทฤษฎีดนตรีซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีพื้นฐานความรู้ทางด้านดนตรีมาก่อน จึงทำให้การสอนวิชาดนตรีไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2.3 ด้านสภาพแวดล้อมสื่อและอุปกรณ์ พบว่า ต้องการให้ห้องเรียนดนตรีมีแสงสว่างเพียงพอเหมาะแก่การเรียนการสอน ต้องการให้เครื่องดนตรีมีการจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย มีข้อเสนอแนะของนักเรียนว่า ต้องการให้มีการซ่อมแซมเครื่องดนตรีโดยทันทีที่พบว่าชำรุด และต้องจัดหาเครื่องดนตรีเพิ่มเติมให้เพียงพอต่อนักเรียน ธนฤกษ์ วงศ์คำจันทร์ (2544) กล่าวว่า ควรจัดหาสื่อการสอนที่ไม่ชำรุด จัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องดนตรีให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ในเรื่องของการซ่อมแซมเครื่องดนตรีนั้น ทางโรงเรียนอาจต้องรงบประมาณของทางรัฐบาลเพื่อมาซ่อมแซมเครื่องดนตรี ซึ่งงบประมาณนั้นจะได้เมื่อไรหรือมากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของผู้บริหารโรงเรียน

2.4 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ต้องการให้มีการสอบโดยใช้ข้อสอบที่เหมาะสมกับระดับชั้น มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ต้องการให้มีการสอบโดยใช้วิธีการปฏิบัติเครื่องดนตรีและต้องการให้มีการสอบและประเมินผลก่อนการเรียน ระหว่างการเรียนและหลังการเรียน ทั้งนี้วิชาดนตรีนั้น มีการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย เช่นทฤษฎีดนตรี การอ่านโน้ต การร้องเพลง ก็สามารถเป็นการวัดผลวิชาดนตรีได้ รวมถึงการปฏิบัติเครื่องดนตรีในประเภทต่างๆก็สามารถวัดผลและประเมินผลนักเรียนแต่ละคนได้เช่นกัน ญรุทธ์ สุทธิจิตต์ (2536, น.56) กล่าวว่า การวัดผลและการประเมินผลดนตรีแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การประเมินผลเกี่ยวกับเนื้อหาดนตรี ซึ่งเน้นไปทางการสร้างแบบทดสอบลักษณะต่างๆ และการประเมินผลเกี่ยวกับทักษะดนตรี ได้แก่เรื่องการปฏิบัติ ดังนั้นครูผู้สอนจะประเมินผลนักเรียนแต่ละคนนั้น จะมีวิธีที่เหมาะสมและใช้เวลาแตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบความต้องการต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี จำแนกพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น พบว่า เพศที่แตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี ใน 4 ด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านอายุ และระดับชั้น พบว่า มีความต้องการต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี โดยภาพรวม และรายด้าน 4 ด้าน คือ แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการและข้อเสนอแนะของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี กลุ่มสาระศิลปะ ของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ

ความต้องการด้านหลักสูตร พบว่า ต้องการให้สลับกันเรียนวิชาละ 1 เทอม ต่อปีการศึกษา เช่น วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ เป็นสิ่งที่ดี เพราะจะได้เรียนรู้ทำความเข้าใจเนื้อหาสาระ เทอมละ 1 วิชาตามลำดับที่ละเอียดอย่าง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องการให้การเรียนการสอนในชั้นเรียน ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือฝึกเล่นเครื่องดนตรีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยที่ครูนำเครื่องดนตรีมาใช้ประกอบการสอน ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ด้านสภาพแวดล้อม สื่อและอุปกรณ์ พบว่า ต้องการให้มีสภาพบรรยากาศในห้องเรียนที่ดี ต้องการเครื่องดนตรีมีคุณภาพดี เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ต้องการให้มีการสอบปฏิบัติเครื่องดนตรี เพราะ เป็นสิ่งที่นักเรียนจะได้ฝึกและมีทักษะในการเล่นดนตรี ข้อสอบที่ใช้ตรงกับเนื้อหาที่ครูสอน และต้องการให้เปิดโอกาสให้นักเรียนสอบแก้ตัวเมื่อสอบไม่ผ่าน เพราะเป็นสิ่งที่นักเรียนจะได้มีความพยายามในการพัฒนาปรับปรุงตนเองมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี กลุ่มสาระศิลปะ ของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ พบว่า ต้องการให้มีการกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนที่หลากหลายรองลงมา คือ ต้องการให้ครูใช้สื่อประเภทต่างๆ เช่น ภาพ วีดิทัศน์ และต้องการให้มีการเรียนการสอนวิชาดนตรีเพราะนักเรียนจะได้ฝึกเล่นดนตรีประเภทต่างๆ

ผลการวิเคราะห์ความต้องการ ปัญหา และข้อเสนอแนะ ต่อการจัดการเรียนการสอนของครูวิชาดนตรี ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ โดยการบรรยายเชิงพรรณนา พบว่า ด้านหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ดีอยู่แล้ว แต่ต้องปรับให้เข้ากับความต้องการของครูผู้สอน โดยคำนึงถึงพื้นฐานของเด็กที่แตกต่างกัน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน การสอนที่ต้องการให้เด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอนนั้น อาจทำได้เฉพาะเด็กบางกลุ่มที่มีพื้นฐานอยู่แล้ว แต่เด็กบางกลุ่มยังต้องให้ครูเป็นศูนย์กลาง เด็กถึงจะทำตามได้ ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ และอุปกรณ์ ครูส่วนใหญ่ต้องการสื่อ อุปกรณ์ที่ดี มีคุณภาพ ที่มีอยู่ชำรุดเสียหาย ด้านการวัดและประเมินผล ครูส่วนใหญ่ใช้การวัดปฏิบัติทักษะดนตรี เพราะสามารถวัดพัฒนาการของเด็กได้ชัดเจน ส่วนการวัดทฤษฎีดนตรีนั้นจะวัดเฉพาะเนื้อหาที่อยู่ในหลักสูตรเหมาะสมแล้วทั้งสองแบบ ปัญหาและอุปสรรคในการสอนดนตรีของครูผู้สอน คือครูผู้สอนที่จบดนตรีโดยตรงขาดแคลน ต้องการให้รับครูดนตรีเพิ่ม เนื่องจากมีการขยายตามระเบียบข้าราชการครู กรุงเทพมหานคร เมื่อครบ 5 ปีจึงย้ายกลับภูมิลำเนาเดิมได้ รวมทั้งย้ายไปอยู่เขตการศึกษาอื่นๆ เพื่อสะดวกแก่การเดินทาง ญรฐ สุธงจิตต์ (2538, น.54) กล่าวว่า ครูผู้สอนดนตรีจำนวนหนึ่งไม่มีความรู้ด้านดนตรีเมื่อไม่มีครูสอนดนตรี ผู้บริหารจึงต้องรับผิดชอบให้ครูที่มีความสามารถด้านดนตรีเพียงเล็กน้อยมาสอน หรือครูดนตรีพิเศษครูดนตรีจึงทำหน้าที่เป็นเพียงพี่เลี้ยงเด็กเท่านั้น ข้อเสนอแนะ ต้องการให้มีการจัดอบรมดนตรีโดยผู้ทรงคุณวุฒิให้กับครูผู้สอน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาความต้องการของนักเรียนและครูผู้สอนวิชาดนตรี ในระดับชั้นมัธยมศึกษา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ฐวิทย์ ยุระยง. (2535). สาระดนตรีศึกษา แนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์
- ญรฐ สุธงจิตต์. (2536). การพัฒนาด้านสุนทรียภาพในประมวลสาระชุดวิชาทักษะและประสบการณ์พื้นฐานสำหรับเด็กประถมศึกษา หน่วยที่ 10. บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2538). พฤติกรรมการสอนดนตรี. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2555). ดนตรีศึกษา : หลักการและสาระสำคัญ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนกฤษณ์ วงศ์คำจันทร์. (2544). ปัญหาการสอนวิชาดนตรีศึกษาในรายวิชาศิลปะกับชีวิตระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภาสันต์ เพชรสุภา. (2552). ผลการใช้ชุดการสอนดนตรีสากลเบื้องต้นสำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- มานะ พิณจะโปะ. (2555). การศึกษาสภาพปัญหาการสอนวิชาดนตรีของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สุนันท์ สุขเจริญ. (2529). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนโน้ตสากล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการสอนที่ใช้เปียโนในการสอนที่ใช้บัตรคีย์บอร์ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสนห์ จามริก. (2531). ระบบการศึกษาแบบแพ็คดอออก. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.